

# KUSTBON

Nr 3 - Årgång 14

ORGAN FÖR  
ESTLANDSSVENSKARNA I SVERIGE

Juli 1957



## Bastu från Österby, Nuckö

*Vem av oss skulle inte ännu en gång en lördagseftermiddag vilja vandra hem från slätterängen trött och svettig och känna den ljuvliga doften av basturök sprida sig över gårdsplanen och så småningom med björkkvasten under armen få dyka in i värmen och kliva upp på "loan"? Den gångna arbetsveckans möda försvann snart med "bae" från den svartglänsande "kärest'n". Efter badet slog sig familjen ren och belåten ned kring bordet där korngrynsgröten, den nygräddade surbrödslimpan och det nykärnade, grovt saltade smöret stod framdukade. Vad kunde man mer begära av tillvaron?*

*Denna känsla av helg och frid går knappast att uppleva här trots överflödet på allt timligt. Den sköna, rökdoftande bastuvärmen fastslog på ett osvikligt sätt gränsen mellan helg och söcken. Genom den fasta rytm i arbetsgången som markerades av lördagsbadet kom säkert våra låga, rökiga bastur att förutom för den kroppsliga hygienien även att betyda en hel del för den själsliga.*



Utgiven av Svenska Odlingens Vänner.

Redaktör och ansvarig utgivare: *Manfred Nyman.*

Redaktionssekreterare: *Lars Broman.*

Red. och exp. Eknäsvägen 2. Stockholm K.

Kustbons postgiro: 19 72 07. Tel. 53 16 37.

Utkommer 1957 med sex nummer.

Prenumerationspris 1957 5 kr.

Annonpris: 1/1 200:—, 1/2 115:—, 1/4 60:—,  
1/8 35:—

Förlovnings-, vigsel- och födelseannonser 5 kr.

Dödsannonser 20 kr.

Härnösand 1957 — Härnösands Boktryckeri Aktiebolag

### Ur innehållet

S. O. V:s verksamhetsberättelse .....	2
"Fem kornbröd och två fiskar". Beträktelse av dom- prosten N. Bolander .....	3
Gideon Danell av Edvin Lagman .....	4
Edv. Lagman ny S. O. V.-ordförande .....	5
Joel Nyman 75 år av R. T. ....	5
Johan Lindkvist 50 år av Hj. Pöhl .....	6

### Berättelse

över verksamheten inom föreningen Svenska Odlingens Vänner från årsmötet 1956 intill årsmötet 1957.

Styrelsen har under det gångna verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Ordförande: Elmar Nyman;

ledamöter valda för tiden intill årsmötet 1959: Hugo Mickelin, Ivar Pöhl och Albert Vesterby;

intill årsmötet 1958: Lars Broman, Edvin Lagman, Anders Lindkvist, Anders Stenholm och Viktor Aman;

intill årsmötet 1957: Alfred Heldring, Manfred Nyman och Johan Vallin.

Föreningens revisorer har varit Richard Aman och Einar Hamberg, revisorssuppleanter Olga Hallberg och Alma Pöhl.

Styrelsen har inom sig utsett till vice ordförande — Edvin Lagman,

sekreterare — Viktor Aman,

skattmästare — Lars Broman och

klubbmästare — Anders Lindkvist.

Antalet medlemmar uppgick 1 maj till c:a 400.

Under verksamhetsåret har styrelsen hållit 4 protokollerade sammanträden.

Föreningens tidskrift "Kustbon" har under år

1956 liksom under tidigare år utkommit med 6 nummer. Tidskriftens redaktör och ansvarige utgivare har varit Manfred Nyman, redaktionssekreterare Lars Broman. Till dessa får styrelsen här framföra sitt varma tack för ett förtjänstfullt arbete.

Antalet prenumeranter var 1 maj c:a 1.300.

Föreningens årsmöte hölls 12 augusti i Baggen-salen, Saltsjöbaden. Efter årsmötet följde sedvanlig hembygdsdag, vid vilken pastor Arthur Johansson höll högtidstalet. Han gjorde ett svep genom tiderna, dröjde vid livet och trevnaden i de idylliska byarna och uttalade önskan, att minnet av allt detta måtte i litterär form bevaras åt kommande släktled. Folkskollärare Carl Blees talade om en "Släktens och hemmets bok", i vilken det minnesvärda i släktens och bygdens liv borde bevaras. Även folkskollärare Alexander Samberg talade om detta ämne. Efter programmet följde samvaro vid borden. Omkring 500 personer deltog i hembygdsdagen.

Det sedvanliga höstsamkvämet ägde rum 2 november i Margaretaskolan på Adolf Fredriks kyrkogata. Kvällens föredrag hölls av fil. lic. Edvin Lagman och ägnades åt Rickul. Talaren frammanade en minnesbild av bygden genom att på dialekt diskutera befolkningens angelägenheter med kommunalsekreteraren Alfred Heldring; därefter redogjorde han för vad man vet om traktens tidigaste bebyggelse genom svenskar och vad man av ortnamn o. a. kan sluta sig till. Fröken Lilian Blees sjöng.

Söndagen den 17 mars hade föreningen anordnat en av 350 personer besökt filmvisning i KFUM:s lokaler å Birger Jarlsgatan. I ett inledningsanförande framhöll föreningens ordförande det djupt beklagliga i att man inte ombesörjde filmning och fotografering av livet i de säregna byarna, medan tid var. De få filmer vi nu äger har tillkommit händelsevis och genom andras försorg. Därefter visades föreningens filmer från Svensk-Estland och dessutom en färgfilm från Svensk-Finland.

För att avhjälpa bristen på lämpliga allsånger för våra samkväm och för att på ett ställe samla de sånger, som mest och helst sjöngs i vår hembygd, har styrelsen beslutat trycka en estlandssvenskarnas egen sångbok. Arbetet på denna har inom styrelsen närmast skötts av Anders Stenholm, Johan Vallin och Viktor Aman. Sångboken väntas föreligga till hembygdsdagen.

Arbetet på samlingsverket har fortskridit, och styrelsen hoppas, att verket skall vara färdigt till föreningens 50-årsdag.

Då det visat sig, att en stor del av frågeformulären om de ekonomiska förhållandena i hemlandet inte besvarats, har nya blanketter enligt förenklat formulär utsänts. Av dessa har hittills inte heller flera än ett 70-tal inkommit.

Föreningen har genom sina styrelsemedlemmar låtit sig representeras vid olika tillfällen.

Genom Lars Broman och Hugo Mickelin har föreningen varit representerad i styrelsen för Stiftelsen Kustbohemmet. Av betydelse har även de

*Domprosten Nils Bolander:*

## ”Fem kornbröd och två fiskar”

Det berättas i evangeliet på Midfastosöndagen om hur Mästaren från Nasaret utförde ett bespisningsunder, när ”påskan, judarnas högtid, var nära”. Vid pass femtusen män var samlade omkring honom i en öde trakt och han mättade dem med fem kornbröd och två fiskar, som under hans välsignande händer räckte mer än väl åt femtusen bordsgäster.

Det är sällsamt att bevittna, vad det kan bli av en gåva som Mästaren får välsigna.

Ett hem kan vara någonting mycket trist. Ett litet nätt vardagshelvet med tjat och gnat och ide- ligen uppträden. Ingenting annat än ett ställe där man äter och sover. För all del — påkostat, exklusivt, en möbeldröm, ett mattparadis, en utsökt tavelutställning — men ingenting mer.

Och så kommer Kristus in i den tomma, ande- lösa härligheten och förvandlar alltsammans med sin välsignelse.

Du minns hur det gick med tulldirektören Sackeus' hem när det råkade i händerna på Jesus. En förvandling inifrån, då girigbuken och procentaren Sackeus tvangs till uppgörelse och gottgörelse. Det är möjligt att Sackeus efter Kristus besöket måste sänka sin levnadsstandard. Men vad betyd- de det för honom när han i gengäld fick ett lyck- ligt hem, ett hem som var värt namnet.

Vid ingången till de flesta svenska postkontoren kunde man för en del år sen läsa en iögonenfallan- de reklamaffisch av följande ordalydelse: ”Lev livet bekymmersfritt” — man skälvde till av en olidlig förväntan inför en sådan fantastisk möjlig- het — men så läste man besviket fortsättningen, en sannskyldig västgötaklimax — ”genom att skaffa er budgetbok”.

---

goda förbindelserna med Riksföreningens Est- landsutskott varit.

Styrelsemedlemmar har uppehållit en givande kontakt med enskilda estlandssvenskar och besva- rat förfrågningar från rikssvenska institutioner och enskilda personer.

Under det gångna året har enstaka estlands- svenskar anlänt från Estland. Tyvärr väntar vi alltjämt på frågans lösning i stort.

Föreningens bestånd av arkivmaterial har vä- sentligt utökats; ändamålsenliga förvaringslokaler saknas dock.

Föreningens och Kustbons adress har varit Ek- näsvägen 2, Stockholm K.

Slutligen vill styrelsen till alla, som främjat föreningens verksamhet, framföra sitt varma tack.

Stockholm i maj 1957.

STYRELSEN.

Det är inte minst denna grundfalska tro att man lever livet bekymmersfritt genom att skaffa sig ordnad ekonomi som är en röta i tiden.

Först när Mästaren får välsigna vårt hem blir det riktigt till välsignelse.

Tänk också på vad det kan bli av en jordisk glädje och framgång, då Gud får välsigna den.

Utan honom blir den lätt så banal och yverboren, skrämig och påstridig. Men under Guds välsignande händer blir den varm och brinnande — och ödmjukt stilla som en levande tempellåga.

För att inte tala om vad Guds underman kan göra av en sorg när han får ta hand om den.

Sorgen av tistel och törne  
brast ut i välsignad blom,  
när Mästarens hand fick beröra  
dess ve med sin läkedom.

I denna tid, då mänsklig nöd ropar på vår ma- teriella och andliga hjälp, kan vi särskilt tänka på hur Mästaren kan välsigna ett enkelt kärleksverk. Jesu befallning ”Given I dem att äta” gäller också oss och världens mångfaldiga nöd.

Uppriktigt sagt känner vi det ungefär som lär- jungarna inför de femtusen hungriga gästerna. Fem kornbröd och två fiskar — ”vad förslår det för så många?” Vi ser hur hjälpbehoven riktigt sköljer över oss från alla de håll.

En kavalkad av människor i misär drar förbi vår inre syn, flyktingskarornas lemmeltåg.

Men också våra egna hjälpsökande. Slummen i storstäderna. Dessutom nås vi ju dagligen av rop om hjälp från olika slags diakonisammanslutning- ar och kristliga arbetsorgan för mission och sjö- mansvård o. s. v.

Ännu mer vanmäktiga känner vi oss, då vi fixe- rar våra resurser. ”Fem kornbröd och två fiskar” — nej, vi har verkligen inte mycket mer att kom- ma med.

Låt oss då minnas, att vårt ögonmärke inte får vara våra egna möjligheter och resurser. Ser vi blott på den sidan av saken har vi all anledning i världen att förtvivla.

I stället ska vi ta sikte på Kristus. Kristus är redo att utföra nya bespisningsunder om vi bara i barnslig förtröstan bär fram våra gåvor till ho- nom och lägger dem i hans händer. Han ska väl- signa dem och göra dem sällsamt dryga för sitt rike.

Kornbröd fem och fiskar två  
är vad vi behöver.  
Allt han lägger handen på  
räcker och blir över.  
Kristus måste komma hem  
till smulorna vi visar.  
Om han får välsigna dem,  
tusent de bespisar.

## Gideon Danell



Den 14 maj avled Gideon Danell. Det var en framstående vetenskapsman och pedagog, en fin och nobel människa som slutade sin långa levnad.

Gideon Danell kom från ett östgötskt prästhem, vars gamla förnämliga traditioner i mångt och mycket präglat hans personlighet. Det var försyntheten och

älskvärdheten i umgänget, godheten, hjälpsamheten och hela den moraliska resning, inför vilken dvärgalåten tystnar, som han förenade i sin personlighet.

År 1905 disputerade Gideon Danell i Uppsala inom ämnet nordiska språk på en avhandling betitlad Nuckömålet (del I). Hans lärare var den berömde forskaren och förnyaren av språkvetenskapen i Sverige, professor Adolf Noreen. Öppenheten för kritik är ett av de vackra drag som Danell hade gemensamma med sin lärare. Klarsyntheten och noggrannheten är andra. Nuckömålet I blev också en framstående avhandling inom dialektforskningen, en undersökning som vi fortfarande finner förvånansvärt uttömmande och sakligt riktigt.

Efter disputationen blev Gideon Danell först docent i Göteborg och sedermera rektor vid manliga folkskoleseminariet i Stockholm. 1915 blev han rektor vid folkskoleseminariet i Uppsala, vilken post han beklädde tills han avgick med pension 1939.

Jämsides med sitt krävande och ansvarsfulla uppdrag som seminarierector och pedagog hann han även ägna sig åt författarverksamhet. Redan 1911 utkom hans "Svensk ljudlära", ett arbete som har stått sig som grundläggande i den akademiska undervisningen i fonetik ända till våra dagar. 1927 kom hans "Svensk språklära", ett arbete präglat av klarhet och blick för det väsentliga. Därjämte publicerade han ett antal tidskriftsartiklar i pedagogiska och språkvetenskapliga frågor. Sin gamla kärlek nuckömålet hade han inte glömt, utan utgav 1934 andra delen (formlära) och tredje delen (texter) av sin bok Nuckömålet. Särskilt Nuckömålet II präglas av den mogna och erfarne vetenskapsmannens syn på de språkliga företeelserna.

Gideon Danell upphörde aldrig att forska och skriva. 1940, året efter det att han slutat sin verksamhet som rektor, utgav han tillsammans med lärarkollegan J. Lekman "Modersmålsundervisningen", ett arbete av stor betydelse för svensklärarna. Men sitt största arbete hade han inte ännu färdigt. Det utkom först när han var 78 år gammal, och det blev ett monument över hans vetenskapliga gärning liksom över det folk, estlandssvenskarna, som han ägnat ett helt livs forskaröda. Detta arbete är "Ordbok över Nuckömålet".

"Ordbok över Nuckömålet" påbörjades tidigt,

antagligen något av de första åren av detta århundrade. Dess första parti lades fram som licentiatavhandling i Uppsala. Sedan kom annat arbete emellan, bl. a. även ordboksarbete. Gideon Danell var nämligen den drivande kraften, när den stora ordboken över gutamålet startades, ett jättearbete som sedan fullföljdes av fil. dr Herbert Gustavson i Uppsala. Gideon Danell samlade under hela sitt långa liv material från nuckömålet, och sommaren 1948 hade han manuskriptet färdigt. Efter diverse kontroller och överarbetningar gick det till tryckeriet, och 1951 förelåg arbetet färdigt "till minnet av Högbring, Spithamn, Birkas, Österby och de andra svenska byarna i Nuckö socken med Odensholm".

"Ordbok över Nuckömålet" är emellertid icke enbart en ordbok. Den inrymmer jämte ordförrådet så mycket av kulturhistoriskt intresse, att den kan sägas stå som ett minnesmärke över hela den folkliga kulturen i Nuckö socken.

Slutligen utgav Gideon Danell också texter på Nuckömål och Ormsömål, upptecknade på 1890-talet av finlandssvensken fil. mag. Selim Perklén.

På åttiöårsdagen 1953 fick Danell den högsta vetenskapliga utmärkelsen för sina insatser som forskare: Kungl. Maj:t förlänade honom professors namn.

Sina sista år tillbringade Gideon Danell tillsammans med sin hustru Anna på det vackra Ekhaga nära Borghamn vid Ombergs fot. In i det sista fölide han med vaket sinne allt som skedde runt omkring, mest kanske det som tilldrog sig i den vetenskapliga världen.

Gideon Danell och estlandssvenskarna — det var en vänskap lika gammal som seklet. Under de sista årtiondena av förra århundradet blomstrade intresset för gamla och glömda dialekter upp vid universiteten och högskolorna. I Uppsala träffade Danell någon gång på nittio-talet en student, som kom från den ryska provinsen Estland, och fick veta, att denne student talade en ålderdomlig svensk dialekt. Studenten hette Jakob Blees och var från byn Högbring i Nuckö socken. Genom Jakob Blees fick Danell sina första upplysningar om det folkmål, som sedan skulle bli föremålet för hans vetenskapliga gärning. Så blev det resor till Estland för att samla material till en doktorsavhandling och för att lära känna det folk, som bodde därborta i avskildhet och bortglömdhet. Det måste ha varit en i många avseenden bisarr upplevelse, detta första möte med estlandssvenskarna. Dessa levde ju under betingelser så vitt skilda från dem, som prästsonen från Östergötland var van vid. Men han och estlandssvenskarna fann varandra, och vänskapen varade livet ut. Nu har estlandssvenskarna lämnat sina gamla boplatser och Gideon Danell har lämnat sitt arbetsfält i detta livet. Han reste ett bestående minnesmärke över den svenska folkstammen i öster, vi kunna endast ägna honom tacksamma tankar och några rader, som så ofullkomligt och hjälplöst försöka ge uttryck åt det som vi känna inför hans minne.

Gideon Danells intresse för estlandssvenskarna var icke enbart vetenskapsmannens, utan blev

## Edvin Lagman ny S.O.V.-ordförande

Föreningen Svenska Odlingens Vänner höll i år sitt ordinarie årsmöte lördagen den 4 maj i Margaretha Hushållsskolas lokaler i Stockholm. Ett sextioal medlemmar hade infunnit sig.

Efter det Elmar Nyman hälsat de närvarande välkomna, öppnades årsmötet traditionellt med psalmen "Jag lyfter mina händer", varefter förhandlingarna vidtog. Elmar Nyman valdes härvid till mötesordförande och Viktor Aman till sekreterare. Då Elmar Nyman på grund av tidsnöd undanbett sig omval till föreningens ordförande, utsåg årsmötet enhälligt fil. lic. Edvin Lagman från Rickul till efterträdare. Till ledamot i styrelsen efter Elmar Nyman valdes arkitekt Rickard Aman från Nuckö och till revisorer hrr Einar Hamberg från Rickul och Gunnar Kühn från Reval. Revisorssuppleanter blevo frk. Olga Hallberg, Reval, och fru Alma Pöhl, Ormsö. Medlemsavgiften fastställdes oförändrat till 5 kronor.

Vid årsmötesförhandlingarnas slut avtackades den avgående ordföranden av den tillträdande, som bl. a. erinrade om att Elmar Nyman tillhör den krets som varit med från föreningens början i Sverige och redan 1944 diskuterade återupplivandet av verksamheten i det nya hemlandet. Under de år Elmar Nyman varit vice ordförande och senare ordförande har han nedlagt ett utomordentligt intresserat och fruktbarande arbete till föreningens och vår folkstams fromma.

Årsmötet besöktes av två kärkomna långväga gäster, nämligen folkskollärarinnan Martha Gottkampf, som kommit så gott som direkt från Vippal och ingenjör Manfred Westerblom från Mexico. Under den samvaro vid kaffeborden som följde efter årsmötet kåserade ingenjör Westerblom om sina festliga upplevelser under åtta års färder i det av så många motsättningar fyllda landet Mexico.

med åren alltmer och framför allt vännens och stamfrändens. Han mindes envar personligen, som han sammanträffat med, och hans vänfasthet svek aldrig. Han var bland dem, som stakade upp vägen tillbaka till Sverige för den till undergång dömda folkgruppen.

"Aldrig dör den mans rykte som vetat att vinna ett gott". Gideon Danell var en stor kulturpersonlighet, han var generös, självupoffrande, älskvärd och anspråkslös men fast, då det gällde att slå ett slag för det som han ansåg vara rätt. Godheten hade han gjort till livsprincip. Han var en äkta humanist, han respekterade också andras åsikter och andra personligheter. Och han hade humor och en utmärkt gåva att berätta.

Med Gideon Danell gick en sällsynt nobel och varmhjärtad personlighet ur tiden.

*Edvin Lagman.*

## Estlandssvenska hembygdsdagen

söndagen den 4 augusti kl. 12.00

### i Saltsjöbaden

(Baggensalen, Restaurangholmen)

Programmet omfattar

Föredrag av fil. lic. Edvin Lagman om estlandssvenska ortsnamn och estlandssvensk historia

Solosång av frk Lilian Blee

Pianosolo av Nils-Erik Pöhl

Rågölåtar spelade på dragspel av Robert Enggrön

Allsång

Hälsningsanföranden

Efter programmet serveras kaffe med dopp.

Gammaldans till dragspelsmusik.

Förbindelser: Tåg från Saltsjöbanans station

(under Slussen) var 40:e minut; kl. 10.20, 11.00

och 11.40. Från Saltsjöbaden var 40:e minut:

14.20, 15.00, 15.40, 16.20, 17.00, 17.40 o. s. v.

Restid 27 minuter.

## BETESDAFÖRSAMLINGENS

möte för estlandssvenskarna har uppskjutits från söndagen den 4 augusti till

**Söndagen den 11 augusti**

## Joel Nyman 75 år

Den 29 juni fyllde f. folkskolläraren Joel Nyman 75 år.

Hos sina föräldrar kantor Johan Nyman och hans maka Tio, fick Joel Nyman från grunden en god och sund uppfostran i hemmet. Riklig begåvning och flitiga studier gjorde honom tidigt till en förgrundsgestalt bland oss estlandssvenskar.

Vid sekelskiftet avlade Joel Nyman folkskollärarexamen i Hapsal och tillträdde sedan omedelbart lärarbefattningen i Paschleps skola.

Joel Nyman nöjde sig dock ej enbart med undervisningen i sin skola. Han insåg att den då obligatoriska treåriga folkskolan var alldeles för otillräcklig för att vår lilla svenska folkgrupp i längden skulle kunna hävda sig ekonomiskt, kulturellt och framför allt nationellt mot grannarna majoritetsbefolkningen. Någon fortbildningsmöjlighet på modersmålet gavs inte i det egna landet för estlandssvenskarna. En ytterst prekär situation. Och vad kunde en aldrig så duglig folkskollärare med 100—120 rubel (200—240 sv. kr.) i årslön göra åt den saken?

Joel Nyman stod dock ej handfallen. Han startade ett omfattande frivilligt folkbildningsarbete utan att därvid någonsin ställa sig frågan: Vad får jag betalt för detta?

Hösten 1906 reste Joel Nyman över till moderlandet Sverige för att här studera folkbildnings-

förhållanden. Han genomgick samtidigt en vinterkurs vid Tärna folkhögskola i Västmanland. Följande sommar bevästade han en gymnastik- och lekkurs hos den berömde pedagogen Otto Salomon vid Nääs slöjdseminarium i Västergötland. Joel Nyman var således den förste estlandssvensk som genomgått dylika fortbildningskurser i Sverige. Hans goda föredöme följdes senare av en hel rad andra estlandssvenskar, bland vilka även under-teknad var en.

Efter vistelsen i Sverige återvände Joel Nyman till sin hembygd fullproppad med ökade kunskaper och nya ideer.

Nu fick det fria folkbildningsarbetet jämsides med undervisningen i skolan än bättre fart. Den kursplan som genom koncentrerad läsning genomgicks i den treåriga folkskolan motsvarade i kunskapsstoffhänseende nära nog våra dagars sex-åriga folkskola. För de äldre ungdomarna hölls kurser i svenska språket och matematik.

Joel Nyman tillhör den skara av framsynta estlandssvenskar som bildade föreningen Svenska Odlingens Vänner och tidningen Kustbon.

Joel Nymans livsgärning har med vår folkgrupps överflyttning till moderlandet blivit överflyttad hit till Sverige.

Käre kamrat och kollega! Efter alla duster och utridna hårda stormar kan Du lugnt sitta i eget bo här i Sverige, tänka på ljusa minnen och glädjas åt barnbarnens lek och stoj. Genom denna tidning, som Du själv varit med om att starta för närmare 40 år sedan och där Du ofta under tidigare år utdelade ros och ris, vilja vi kolleger och övriga estlandssvenskar bringa Dig våra något försenade innerligaste hyllningar.

Lycka till i fortsättningen!

R. T.

## Johan Lindkvist 50 år

Den för alla estlandssvenska sjöfarare och många andra välkända ormsöbon sjökaptan Johan Lindkvist fyllde den 28 maj 50 år. Han har fullföljt en nautisk tradition inom familjen och redan i unga år axlat sin fars och farfars mantel.

På grund av de under första världskriget råddande svårigheterna att finna drägliga utkomstmöjligheter i hemtrakten, flyttade han redan som barn med sina föräldrar till S:t Petersburg, där han också påbörjade sin skolgång. Vid revolutionens utbrott återvände familjen till Estland, där jubilarerna fortsatte sin skolgång i Tallinn och senare vid läroverket i Hapsal.

Parallellt med sin praktiska yrkesutövning till sjöss idkade han teoretiska studier, vilka resulterade i sjökaptensexamen vid navigationsskolan i Tallinn. Efter avlagd examen seglade han som förste styrman på S/S "Ruhno", som trafikerade leden Tallinn—Stockholm—Köpenhamn. Hans sjömansskap och personliga mod sattes på prov i synnerhet under det senaste världskriget. Såsom överstyrman på 7000-tonnaren "Eestirand", som hade att transportera 6000 tvångsmobilise-

rade till Leningrad, lyckades han trots sträng bevakning sätta fartyget på grund utanför ön Prangli vid inloppet till Tallinn och de inkallade kunde återvända till sina hem. 1944 flydde kapten Lindkvist till Sverige för att efter några års vistelse här flytta till Sydafrikanska Unionen. Just nu tjänstgör han som befälhavare på ett fartyg tillhörande ett sydafrikanskt rederi.

Det är inte bara "grannpojken" från Din hemby i Hullo som hyllar Dig — många, många andra, både öbor och fastlandsbor ute och hemma deltar i hyllningarna och önskar Dig en fortsatt lycklig färd på rättan köl.

Hj. Pöhl.

Kyrkoherde IVAR PÖHL har vid universitetet i Lund avlagt *teol. lic.-examen* i systematisk teologi. Avhandlingen behandlar naturrättsproblemet i modern teologi.

RAIN EJBO (Pöhl) från Rågöarna har vid Stockholms högskola avlagt *filosofie ämbetsexamen*.

## FAMILJENYTT

### Döda

Fru Katarina Aspelin, född Olin den 24 juni 1874 på Ormsö, avled den 1 april 1957 i Burgsvik på Gotland.

Fröken Gertrud Bäck, född den 1 sept. 1873 på Ormsö, avled den 7 mars 1957 i Partille.

Änkefru Maria Fällman, född Fält den 4 april 1882 på Ormsö, avled den 9 juni 1957 i Stockholm.

Varvstimmermannen Anders Hamberg, född den 5 nov. 1894 på Ormsö, avled den 28 juni 1957 i Stockholm.

Fru Anna Hanson, född Viskman den 4 december 1885 på Nuckö, avled den 27 april 1957 i Stockholm.

Anders Klingberg, född den 10 oktober 1884 i Rickul, avled den 21 mars 1957 på Ängholmen, Arholma.

Gustav Lemberg, född den 20 juli 1876 på Nuckö, avled den 6 mars 1957 i Alingsås.

Änkefru Lise Lun, född Granman den 9 augusti 1866 på Nuckö, avled den 12 sept. 1956 i Norrköping.

Johan Nyblom, född den 1 augusti 1878 på Ormsö, avled den 31 maj 1957 på Lidingö.

Arvid Palmkron, född den 10 december 1886 på Runö, avled den 13 januari 1957 på Lidingö.

Änkefru Kristina Seman, född den 15 april 1880 på Nuckö, avled den 3 april 1957 i Stockholm.

Fru Alma Simonsson, född Brun den 29 augusti 1905 på Nuckö, avled den 12 maj 1957 i Stockholm.

Fröken Agneta Timmerman, född den 27 oktober 1871 på Ormsö, avled den 29 maj 1957 på Alderdomshemmet i Godegård.

Oscar Weckman, född den 9 mars 1881 i Reval, avled den 30 mars 1957 i Stockholm.

Änkefru Lisa Westersten, född Rant den 19 nov. 1873 på Nuckö, avled den 19 maj 1957 i Högvalla, Eggby.

Änkefru Agneta Öman, född Sjöman den 24 februari 1887 på Ormsö, avled den 10 april 1957 på Sabbatsberg i Stockholm.



Vår älskade

## Anders Klingberg

född den 18 oktober 1884 i Rickul  
död den 21 mars 1957 på Ångholmen,  
har hastigt lämnat oss i djup sorg och  
saknad.

JOHANNA

**Barn, barnbarn och barnbarns barn  
samt släkt och vänner**

Hur tomt och ödsligt det är här hemma  
När den vi älskat oss lämnat har  
Ej mer vi höra Din kära stämma  
Men i vårt minne Du lever kvar.  
Tack för allt älskade Make och Far.



Vår kära  
Syster,  
Faster o. Moster

## Agneta Timmerman

\* 27/10 1871

† 29/5 1957

har stilla insomnat sörjd och saknad  
av släkt och vänner.

Där skall hon glad och lycklig sjunga  
Till Lammets lov den nya sång.  
Med helgad röst och ledig,  
Förlossad ifrån tidens tvång.



Min innerligt älskade Far  
vår käre Morfar

## Gustav Lemberg

\* 20/7 1876 på Nuckö

† 6/3 1957 i Alingsås

har stilla insomnat i full förtröstan på  
sin Gud och Frälsare.

Djupt sörjd och i tacksamt minne  
bevarad av oss

IRENE

ANNE RUTT JAN

Mitt hem är där på den andra stranden,  
Där livets timglas ej rinner ut.  
Ej mer till avsked man räcker handen.  
Ty livets glädje tar aldrig slut.



Vår älskade Mor  
och Mormor

## Lisa Westersten

har i dag lämnat oss barn, barnbarn och  
syskon, släkt och vänner i djup sorg.

Högvalle Eggby den 19 maj 1957

MARTA och FRITZ  
GUDRUN och VALTER

MORGAN

ANDERS

HELENE

Tack för rosorna vid vägen.  
Tack för törnen ibland dem.  
Tack för resta himlastegen,  
Tack för evigt trygghet hem.



Min älskade Make

## Johan Nyblom

\* 1 augusti 1878 på Ormsö

† 31 maj 1957 lugnt och stilla.

Sörjes av maka, söner, barnbarn,  
släkt och vänner.

Sakta kom döden,  
den kom som en vän,  
den tog Dig vid handen,  
den förde Dig hem.



Vår kära Mor och Mormor

## Agneta Öman

f. Sjöman

född den 24 februari 1887, insomnade stilla  
i tro på sin Frälsare den 10 april 1957 på  
Sabbatsberg. Sörjes närmast av barn och  
barnbarn.

Vad Du lidit ingen känner  
ty Du själv Din börda bar.  
Fast Du länge varit plågad  
hoppet att bli fri fanns kvar.

## Utgivarkorsband

# FAMILJENYTT

## Födda

Eva Elisabet född den 15 december 1956 i Stockholm, dotter till Gerd Vesterman, född Nilsson och Sven Vesterman.

Anita Maria född den 27 januari 1957 i Östersund, dotter till Ingeborg Nilsson, född Vesterman och Harry Nilsson.

Lena Agneta, född den 4 februari 1957 i Stockholm, dotter till Ingegerd Engman, född Hellman och Alrik Engman.

Stefan, född den 18 februari 1957 i Stockholm, son till Vaike Lärsars, född Engman, och Lennart Lärsars.

## Förlovade

Den 30 maj 1957 mellan Bertil Nyman från Nuckö och Monika Fagerdal från Stockholm.

## Vigda

I Uppsala Domkyrka den 17 maj 1957, Harald Vesterman från Rickul och Ingegerd Johansson från Rasbo.

I Salems kyrka vigdes på lördagen den 25 maj 1957 banktjänsteman Bo Wiberg, Bromma, och Brita Irene Treiberg, dotter till skräddarmästare Anton Treiberg och hans maka Irene, född Blomberg, Sundbyberg.

I Stockholm den 15 juni 1957 civ.-ekon. Manfred Nyman och småskollärarinnan Ingegerd Thorén.

I Stockholm den 15 juni 1957, Olle Åkerman och Gunnel Grill.

## Bemärkelsedagar

### 85 år

Nordgren, Hugo Karl, f. den 8 sept. 1872, Reval.  
Rant, Anna, f. Westerbusch, den 11 sept. 1872, Rickul.  
Timm, Gertrud, f. den 16 sept. 1872, Ormsö.  
Westerblom, Katarina, f. Moll, 22 okt. 1872, Runö.  
Rönning, Johan, 28 okt. 1872, Ormsö.

### 80 år

Lilja, Johan, f. den 4 sept. 1877, Ormsö.  
Kornblom, Katarina, f. Westerström, den 5 sept. 1877, Ormsö.  
Pihlman, Lars, f. den 12 sept. 1877, Ormsö.  
Seman, Lena, f. Noter, den 25 sept. 1877, Nuckö.  
Velkmann, Kadrina, f. Pella, den 25 sept. 1877, Korkis.  
Appelblom, Johan, 5 okt. 1877, Ormsö.  
Kimber, August, 6 okt. 1877, Reval.  
Freiman, Gustav, 7 okt. 1877, Reval.  
Frömmet, Frida, 10 okt. 1877, Reval.  
Alström, Hans, 14 okt. 1877, Ormsö.  
Friberg, Gertrud, f. Kornblom, 21 okt. 1877, Ormsö.

### 75 år

Rant, Gustav, f. den 1 sept. 1882, Nuckö.  
Ambrosen, Arthur Frans, f. den 3 sept. 1882, Nargö.  
Laving, Karl, f. den 6 sept. 1882, Nuckö.  
Nordman, Lena, f. Koinberg, den 26 sept. 1882, Rågö.  
Hägglom, Lars, 13 sept. 1882, Ormsö.  
Laning, Elise, f. Tidoman, 6 okt. 1882, Nuckö.  
Lönnlund, Fredrik, 8 okt. 1882, Runö.

Ar 958P  
Kustbow  
Stockholms-Tidningens  
estniska utgåva  
Stockholm

Rosenblad, Agneta, f. Söderlund, 17 okt. 1882, Ormsö.  
Wilhelmsson, Karin, f. Laurin, 17 okt. 1882, Baltischport.

### 70 år

Kornblom, Gertrud, f. Gäddman, den 6 sept. 1887, Ormsö.  
Fagerros, Mina, f. Nyblom, den 19 sept. 1887, Ormsö.  
Enkel, Agneta, f. den 20 sept. 1887, Ormsö.  
Lindeberg-Lindvet, Walter Samuel, f. den 2 okt. 1887, Reval.  
Korvet, Anastasia, f. Groskova, den 8 okt. 1887, Reval.  
Lönnlund, Magdalena, f. Hollingers, den 18 okt. 1887, Runö.  
Holm, Lars, f. den 20 okt. 1887, Ormsö.  
Wallin, Gertrud, f. den 26 okt. 1887, Ormsö.

### 60 år

Pella Luise, f. Baring, den 3 sept. 1897, Korkis.  
Gahlnbäck, Gösta Carl Erik, f. den 5 sept. 1897, Reval.  
Mägi, Eduard, f. den 5 sept. 1897, Dorpat.  
Vesterlin, Agneta, f. den 13 sept. 1897, Ormsö.  
Saar, Elvine, f. Mihels, den 16 sept. 1897, Nuckö.  
Brun, Marta, f. den 18 sept. 1897, Nuckö.  
Söderholm, Maria, f. Friman, den 19 sept. 1897, Nuckö.  
Stavas, Maria Anette, f. den 18 sept. 1897, Odinsholm.  
Wikman, Alexander, f. den 19 sept. 1897, Rickul.  
Pajus, Johannes, f. den 28 sept. 1897, Nuckö.  
Åkerblad, Julia, f. den 29 sept. 1897, Rickul.  
Öman, Magdalena, f. Klas, den 4 okt. 1897, Runö.  
Melders, Isak, f. den 5 okt. 1897, Runö.  
Freiman, Hildur, f. den 9 okt. 1897, Nuckö.  
Liivo, Johannes, f. den 10 okt. 1897, Nuckö.  
Luhn, Lovisa, f. Vesterbom, den 13 okt. 1897, Nuckö.  
Stahl, Johannes, f. den 16 okt. 1897, Rickul.  
Timmerman, Herman, f. den 20 okt. 1897, Nuckö.

### 50 år

Läkk, Meeri Therese, f. den 3 sept. 1907, Dagö.  
Strandberg, Agneta, f. Grundsten, den 4 sept. 1907, Ormsö.  
Vinter, Alide, f. den 4 sept. 1907, Korkis.  
Pihlman, Johan, f. den 7 sept. 1907, Ormsö.  
Heideman, Alide, f. Åkerblad, den 10 sept. 1907, Rickul.  
Hannus, Johannes, f. den 11 sept. 1907, Nuckö.  
Peetre, Arthur Alexander, f. den 14 sept. 1907, Pärna.  
Widebjär, Hedvig, f. Markus, den 16 sept. 1907, Reval.  
Engblom, Leontine, f. Kreisveg, den 25 sept. 1907, Korkis.  
Alström, Katarina, f. Lindström, den 28 sept. 1907, Ormsö.  
Selin, Maria, f. den 29 sept. 1907, Ormsö.  
Passvik, Katarina, f. Hollingers, den 2 okt. 1907, Runö.  
Matsman, Adele, f. Berg, den 6 oktober 1907, Nuckö.  
Hägglom, Gertrud, f. Sjöström, den 16 okt. 1907, Ormsö.  
Engman, Konrad, f. den 17 oktober 1907, Rickul.  
Hörnsten, Hans, f. den 17 okt. 1907, Ormsö.  
Rosenblad, Katarina, f. den 20 okt. 1907, Ormsö.

För allt vänligt deltagande vid min kära Make

### JOHAN NYBLOM'S

bortgång, samt för alla vackra blommor som ägnades hans minne, ber jag få framföra mitt varma tack.

Maria Nyblom